

# แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

GUIDELINES FOR STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION FOR BUILDING THE RESILIENCE OF SECONDARY STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

กมล โพธิ์โชติ<sup>1</sup> สุธิยาพร กันตธานวัฒน์<sup>2</sup> อัครพงศ์ สุขมาตย์<sup>3</sup>  
Kamol potichot<sup>1</sup> Thiyaporn Kantathanawat<sup>2</sup> Aukpong Sukkamart<sup>3</sup>

## บทความวิจัย

วันที่รับบทความ 12 มีนาคม 2568 แก้ไขบทความ 28 เมษายน 2568 ตอรับบทความ 30 เมษายน 2568

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การคัดเลือกเข้าร่วมจำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียนจำนวน 2 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ นักจิตวิทยาโรงเรียนจำนวน 2 คน ผู้ประเมินใช้กลุ่มประชากร ทั้งหมดจำนวน 51 โรงเรียน รวมจำนวน 102 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 51 คน และหัวหน้างานกิจการนักเรียนจำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินแนวทาง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาแบบสร้างข้อสรุป วิธีการวิเคราะห์โดยการ ทำตารางเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

<sup>1</sup> Master's degree student, Educational Administration Program, School of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

<sup>2</sup> Assoc. Prof. Dr., department of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang  
Corresponding Author, E-mail: 65036004@kmitl.ac.th

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมกับ 6 ภารกิจ ได้แก่ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในแต่ละภารกิจมีองค์ประกอบความเข้มแข็งทางใจ 3 ด้าน ได้แก่ พลังอดีต พลังฮึด และพลังสู้ เมื่อนำไปให้กลุ่มประชากรประเมิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.54, \sigma = 0.57$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.56, \sigma = 0.58$ ) ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ( $\mu = 4.56, \sigma = 0.57$ ) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.5, \sigma = 0.57$ ) ตามลำดับ

**คำสำคัญ:** งานกิจการนักเรียน ความเข้มแข็งทางใจ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

## Abstract

This research aims to study, develop, and evaluate guidelines for student affairs administration for building the resilience of secondary students. The main informants for this study were selected purposefully, following specific inclusion criteria, resulting in six participants. These included two school administrators, two student affairs supervisors from schools under the secondary educational service area office of Chonburi Rayong, and two school psychologists. The assessment group comprised a population of 51 schools, totaling 102 participants, which included 51 school administrators and 51 student affairs supervisors. The research tools included semi-structured interviews and assessment guidelines: data analysis involved calculating frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and

content comparison analysis. A comparison table was created to identify relationships within the data.

The research revealed that guidelines for student affairs administration for building the resilience of secondary students comprised three main components: 1) Principles and Reasons, 2) Objectives, and 3) Operational Guidelines. These components encompass six missions: 1) Student Affairs Planning, 2) Student Affairs Administration, 3) Promoting and Developing Students' Discipline, Morality, and Ethics, 4) Implementing the Student Care and Support System, 5) Promoting Democracy in Schools, and 6) Evaluating Student Affairs Performance. Each mission comprises three elements of mental resilience: Endurance power, Determination power, and Fighting power. When the target population evaluated the guidelines, the overall assessment was highest ( $\mu = 4.54$ ,  $\sigma = 0.57$ ). A closer examination of each aspect indicated that propriety was rated at the highest level ( $\mu = 4.56$ ,  $\sigma = 0.58$ ), utility also received the highest level ( $\mu = 4.56$ ,  $\sigma = 0.57$ ), and feasibility was similarly rated at the highest level ( $\mu = 4.5$ ,  $\sigma = 0.57$ ).

**Keywords:** Student Affairs, Resilience, Secondary Students

## บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา ไว้ในมาตรา 6 ความเป็นว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” [8] การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจในเยาวชนไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างพัฒนาสุขภาพจิตของเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งได้ถูกกล่าวถึงในพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่คณะครู

และนักเรียนโรงเรียนราชวินิต ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันศุกร์ที่ 31 ตุลาคม 2518 ไว้ว่า “ความเข้มแข็งทางจิตใจนี้ เป็นสิ่งที่จะต้องฝึกฝนแต่เล็ก เพราะว่าต่อไป ถ้ามีชีวิตที่ลำบาก ไปประสบอุปสรรคใดๆ ถ้าไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีความรู้ ไม่มีทางที่จะผ่าน อุปสรรคอะไรก็ไม่มีอะไรที่จะมาช่วยเราได้ แต่ถ้ามีความรู้ มีอัธยาศัยดี และ มีความเข้มแข็ง ในกาย ในใจก็สามารถที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ นั้นได้” [4]

ประเทศไทยช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เด็กไทยในช่วงวัยรุ่น อายุ 13-18 ปี มีความหลากหลายของปัญหา กระทำผิดกฎหมาย 3-5 หมื่นคดีต่อปีและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น [1] และผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง [10] พบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม ดังนั้นความเข้มแข็งทางใจจึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากปัญหาที่หลากหลาย ในวัยรุ่นส่วนหนึ่งมาจากการขาดความเข้มแข็งทางใจ [11] อย่างไรก็ตามความเข้มแข็งทางใจ ไม่สามารถสร้างได้เพียงชั่วข้ามคืน แต่จะเกิดขึ้น จากการปลูกฝัง ฝึกฝน ดังนั้น สถาบัน ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ ความเข้มแข็งทางใจของเด็กเกิดขึ้น [1] งานกิจการนักเรียน มีบทบาทหน้าที่พัฒนาผู้เรียน ผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจสังคม การเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีภูมิคุ้มกันสามารถ เลือกลงดำเนินชีวิต ได้อย่างเหมาะสมกับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมโลก [9] ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ดำเนินชีวิตอยู่ใน สังคมอย่างปกติสุข [5]

จากความสำคัญของความเข้มแข็งทางใจที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนจึงมีบทบาท สำคัญในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต และสร้างภูมิคุ้มกันในการเผชิญกับปัญหาส่งผลให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม อย่างปกติสุข จึงทำให้ผู้วิจัยมีมูลเหตุให้ศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนและเสนอแนวทางการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ นำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนในการอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

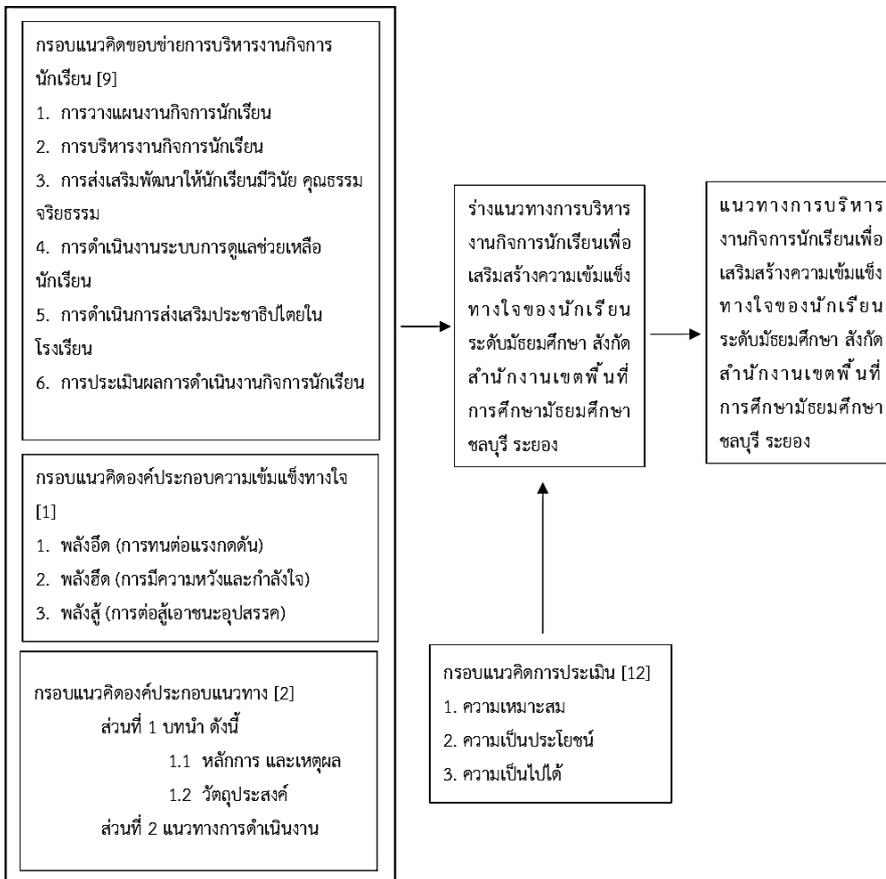
## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

## แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขออธิบายตามระยะการวิจัย ดังนี้

**ระยะที่ 1** การศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

**1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก** แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 6 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 2 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา และการบริหารงานกิจการนักเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี กลุ่มที่ 2 หัวหน้างานกิจการนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 2 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) มีประสบการณ์รับผิดชอบหรือเคยรับผิดชอบเป็นหัวหน้างานกิจการนักเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี 2) มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และ กลุ่มที่ 3 นักจิตวิทยาโรงเรียน จำนวน 2 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นนักจิตวิทยาโรงเรียนที่ปฏิบัติงานที่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ประสบการณ์ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี

**2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 ข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อตามกรอบแนวคิด พิจารณาความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งพบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

**3. การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างประกอบการสัมภาษณ์

**4. การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเชิงเนื้อหา (Content analysis) ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูล และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย มีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การตรวจสอบจากแหล่งบุคคลมากที่สุด โดยการสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม รวมถึงการใช้วัน เวลาในการสัมภาษณ์ที่ต่างกัน แต่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเดียวกันในการสัมภาษณ์ จึงสามารถยืนยันข้อมูลที่ได้รับมีความหลากหลายแสดงให้เห็นว่า มีความถูกต้อง เหมือนกัน หรือต่างกัน [7]

**ระยะที่ 2** การสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

**ขั้นที่ 1** สร้างแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. **แหล่งข้อมูล** ได้แก่ ผลจากศึกษาแนวทางตามวัตถุประสงค์ที่ 1 นำมา วิเคราะห์และจัดทำเป็นร่างแนวทางฯ

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบบันทึกแนวทางฯ สร้างตามกรอบแนวคิดแนวทาง บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามอาจารย์ที่ปรึกษาตามประเด็นแนวทาง ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยประกอบด้วย 6 ภารกิจ ดังนี้ 3.1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 3.2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3.3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 3.4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3.5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน 3.6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนในแต่ละภารกิจ มุ่งองค์ประกอบความเข้มแข็งทางใจ 3 ด้านได้แก่ พลังฮึด พลังฮึด และ พลังสู้

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยรวบรวมจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการ วิจัยระยะที่ 1

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อความตามลำดับ แล้วจัดทำเป็นร่างแนวทางฯ

**ขั้นที่ 2** ประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. **ประชากร** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 51 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียนจำนวน 51 คน รวมจำนวน 102 คน ได้มาโดยวิธี จากการเลือกแบบเจาะจงที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด 51 โรงเรียน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบประเมินแนวทางการบริหารงาน กิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร

และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการประเมินของ Shinkfield and Stufflebeam [12] 2) สร้างแบบประเมิน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน และตอนที่ 2 ข้อคำถามสำหรับประเมินแนวทาง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ 3) นำร่างแบบประเมินที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบประเมินและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา รายชื่อ (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Content Validity) ซึ่งพบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

**3. การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยใช้แบบประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนฯ

**4. การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา** จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางฯ มี 6 ภารกิจ ในแต่ละภารกิจมีองค์ประกอบความเข้มแข็งทางใจ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพลังอดีต ด้านพลังฮึด และ ด้านพลังสู้ ผู้วิจัยเสนอผลที่เป็นประเด็นสำคัญจากการให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักของแต่ละภารกิจ ดังนี้

**ภารกิจที่ 1 การวางแผนงานกิจการนักเรียน** พบว่า ควรศึกษานโยบายจากต้นสังกัด กำหนดโครงสร้างบุคลากรในการปฏิบัติงาน ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการ วางแผนสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก และวางแผนกำหนดกระบวนการติดตามและประเมินผล

**ภารกิจที่ 2 การบริหารงานกิจการนักเรียน** พบว่า ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนแบบมีส่วนร่วม และติดตามผลการดำเนินงาน

**ภารกิจที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม** พบว่า ควรจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ สร้างแรงจูงใจและกำลังใจแก่นักเรียนที่เข้าร่วม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและเครือข่ายภายนอก และติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

**ภารกิจที่ 4 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน** พบว่า ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ พัฒนาศักยภาพครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรอง จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สร้างแรงจูงใจและเสริมกำลังใจให้กับนักเรียน สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก และติดตามผลการดำเนินงาน

**ภารกิจที่ 5 การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน** พบว่า ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน จัดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือ ส่งเสริมความมุ่งมั่นและสร้างแรงจูงใจของนักเรียน พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการเรียนรู้จากประสบการณ์ และติดตามผลการดำเนินงาน

**ภารกิจที่ 6 การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน** พบว่า ควรเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้แบบสอบถามและการสังเกตประเมินผลการดำเนินงานและพฤติกรรมของนักเรียน ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการประเมิน และกำหนดข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

**ส่วนที่ 2 ผลการสร้างและประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง** ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1 ผลการสร้างแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง** ได้มาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางฯ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของแนวทาง โดยแนวทางฯ ที่สร้างขึ้นมีรายละเอียด ดังนี้

### **1. หลักการและเหตุผล**

ในการจัดทำแนวทางฯ ได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายงานกิจการนักเรียน [9] และเอกสารการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ [1] โดยนำข้อมูลที่ได้จากการ

สังเคราะห์ จัดแบ่งเป็น 6 ภารกิจ ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนและ 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในแต่ละภารกิจมี องค์ประกอบความเข้มแข็งทางใจ 3 ด้าน ได้แก่ พลังฮึด พลังฮึด และพลังสู้ และนำข้อมูลข้างต้นใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อจัดทำแนวทางฯ และในการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในประเด็นแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลโดยใช้แบบสร้างข้อสรุปชนิดการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล ซึ่งในแนวทางนี้ ประกอบด้วย 1) หลักการ และเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ และ 3) แนวทางการดำเนินงาน

## 2. จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาแนวทางการวางแผนงานกิจการนักเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างพลังฮึด พลังฮึดและพลังสู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

## 3. แนวทางในการดำเนินงาน

**การวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านพลังฮึด** มีแนวทาง ดังนี้ 1) ศึกษา นโยบายจากต้นสังกัด 2) กำหนดโครงสร้างการทำงาน 3) ประชุมวางแผนและกำหนด โครงการ 4) กำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตใจเข้มแข็งผ่านการพัฒนาโครงการในโรงเรียน 5) สร้างระบบติดตามผลและประเมินความสำเร็จของกิจกรรม **ด้านพลังฮึด** มีแนวทาง ดังนี้ 1) กำหนดบุคลากรครู ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรม 2) วางแผนงาน และระเบียบในการจัดกิจกรรม 3) กำหนดเป้าหมายโครงการที่ชัดเจน 4) กำหนดเป้าหมาย กิจกรรมที่ชัดเจน 5) กำหนดกระบวนการ และเครื่องมือในการประเมินผล **ด้านพลังสู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) กำหนดบุคลากรครู ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรม 2) กำหนด แผนงานที่มีองค์ประกอบชัดเจนสอดคล้องนโยบายต้นสังกัด 3) กำหนดเป้าหมายโครงการที่

ชัดเจน 4) กำหนดเป้าหมายกิจกรรมที่มีความชัดเจน 5) วางแผนงานร่วมกับหน่วยงาน และบุคคลภายนอก 6) กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลนักเรียน

**การบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านพลังชีวิต** มีแนวทาง ดังนี้ 1) สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การบูรณาการโครงการกับหน่วยงานภายนอก 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของในการพัฒนานักเรียน 4) ส่งเสริมการปรับตัวต่อสภาพสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง 5) พัฒนาความสามารถเฉพาะด้านตามความถนัดของนักเรียน 6) ติดตามผลการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหา

**ด้านพลังชีวิต** มีแนวทาง ดังนี้ 1) สนับสนุนการใช้ School Health HERO ในการคัดกรองสุขภาพจิตของนักเรียน 2) จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาความมั่นคงทางจิตใจ 3) สร้างความร่วมมือในการทำงานเพื่อส่งเสริมความอดทนและความเข้มแข็ง 4) ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเสริมพลังชีวิตให้กับนักเรียน 5) เสริมสร้างความมั่นใจและความหวังในการแก้ปัญหา 6) สร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจผ่านกิจกรรม 7) หักคะแนนพฤติกรรมนักเรียนที่ผิดกฎระเบียบ 8) ติดตามผลเพื่อปรับปรุงโครงการพลังชีวิต

**ด้านพลังสู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) จัดประชุมกับเครือข่ายภายนอกเพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาของนักเรียน 2) จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะการเผชิญปัญหาอย่างมั่นใจ 3) การฝึกฝนการแก้ปัญหาและความอดทนผ่านกิจกรรม 4) สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน 5) ติดตามผลและการประเมินเพื่อปรับปรุงแผนงานในอนาคต

**การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านพลังชีวิต** มีแนวทาง ดังนี้ 1) เลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับการสร้างพลังชีวิตให้แก่ นักเรียน 2) จัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างศีลธรรมและจิตสำนึกแบบมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียน 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ 4) เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริงในการเผชิญความท้าทายและสร้างความอดทน 5) สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นักเรียนแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

**ด้านพลังสู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมที่มีรางวัลและคำชมเชยเพื่อเสริมกำลังใจ 2) ออกแบบกิจกรรมโดยยึดความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน 3) เน้นกิจกรรมการลงมือปฏิบัติจริง 4) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน 5) บูรณาการกิจกรรมเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชาเรียน 6) ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

**ด้านพลังสู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมสอดคล้องต่อความต้องการและสภาพ

ปัญหาของนักเรียน 2) จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่เน้นพัฒนาทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา 3) เน้นกิจกรรมการลงมือปฏิบัติจริง 4) ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

**การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านพลังใจ** มีแนวทาง ดังนี้ 1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาความอดทนของนักเรียน 2) จัดอบรมครูและบุคลากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนานักเรียนที่มีความเสี่ยง 3) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างเสริมพลังใจในนักเรียน 4) สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเผชิญปัญหาและพัฒนาตนเอง 5) ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางอารมณ์ 6) ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนานักเรียน **ด้านพลังใจ** มีแนวทาง ดังนี้ 1) คัดกรองนักเรียน 2) เพิ่มความหวังและกำลังใจจากการสนับสนุนของครูประจำชั้น 3) ส่งเสริมพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดีระหว่างครูและนักเรียน 4) ทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อเสริมพลังใจของนักเรียน **ด้านพลังรู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) ปฏิบัติงานตามโครงสร้างที่กำหนดอย่างเป็นระบบ 2) รู้จักข้อมูลและพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) คัดกรองพฤติกรรมนักเรียน 4) ใช้ข้อมูลนักเรียนในการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา 5) สร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 6) พัฒนานักเรียนร่วมกับเครือข่ายหน่วยงานภายนอก 7) ใช้เทคโนโลยีในการติดตามความก้าวหน้าพัฒนาการด้านทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน

**การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านพลังใจ** มีแนวทาง ดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจในแผนงานโครงการต่อผู้มีส่วนร่วม 2) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน 3) ออกแบบกิจกรรมสนองความต้องการของนักเรียนและความเหมาะสมกับช่วงวัย 4) จัดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือ 5) ชี้แนะและส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา 6) ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง **ด้านพลังใจ** มีแนวทาง ดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน 2) จัดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือ 3) กระตุ้นความมุ่งมั่นและเสริมแรงให้กับนักเรียน 4) ชี้แนะและส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา 5) จัดกิจกรรมที่สอดคล้องการเสริมสร้างพลังใจ **ด้านพลังรู้** มีแนวทาง ดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในโรงเรียน 2) จัดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือ 3) สนับสนุนการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียน 4) ชี้แนะและส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา

**การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านพลังฮึด มีแนวทาง ดังนี้**

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้สอนและนักเรียนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์
- 2) ประเมินผลเชิงจิตวิทยาเพื่อวัดความมั่นคงทางอารมณ์และการเผชิญแรงกดดัน
- 3) ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลหลังการดำเนินกิจกรรม 4) เสนอแนะปรับปรุงพัฒนาระบบ

**การดำเนินงานกิจการนักเรียนจากผลการประเมิน ด้านพลังฮึด มีแนวทาง ดังนี้**

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้สอนและนักเรียนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์
- 2) ประเมินผลเชิงจิตวิทยาเพื่อวัดความมั่นคงทางอารมณ์และการเผชิญแรงกดดัน
- 3) ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลหลังการดำเนินกิจกรรม 4) เสนอแนะปรับปรุงพัฒนาระบบ

**การดำเนินงานกิจการนักเรียนจากผลการประเมิน ด้านพลังสู้ มีแนวทาง ดังนี้** 1) สังเกตพฤติกรรมและใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความมั่นคงทางอารมณ์ 2) วิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาและการพัฒนาพลังสู้ของนักเรียน 3) เสนอแนะปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนจากผลการประเมิน

**ตอนที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง**

**2.1 ผลการประเมินสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา** พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินแนวทางมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.45 ระดับปริญญาโท จำนวน 72 คน คิดเป็น ร้อยละ 70.59 ระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96 โดยดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ตำแหน่งหัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.64 ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 40.19 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.45 ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.84 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.86

2.2 ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายจำนวน 102 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานกิจการนักเรียน ที่มีบทบาทหน้าที่ในการใช้แนวทางฯ มีรายละเอียดทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยะอง

การประเมินแนวทางฯ	ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นประโยชน์/ ด้านความเป็นไปได้			
	$\mu$	$\sigma$	ระดับ	ลำดับ
ความเหมาะสม	4.56	0.58	มากที่สุด	1
ความเป็นประโยชน์	4.56	0.57	มากที่สุด	1
ความเป็นไปได้	4.50	0.57	มากที่สุด	2
<b>รวม</b>	<b>4.54</b>	<b>0.57</b>	<b>มากที่สุด</b>	

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยะองโดยรวม พบว่า การประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็น ไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.54$ ,  $\sigma = 0.57$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคือลำดับที่ 1 ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ลำดับที่ 2 ด้านความเป็นไปได้

### การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยะอง ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางฯ โดยอาศัยผลการสัมภาษณ์และการสังเคราะห์เอกสาร เพื่อนำมาสร้างเป็นแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาฯ และผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาฯ ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ และ 3) แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของแนวทางของสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [2] ที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแนวทางการดำเนินงาน พบว่ามี 6 ภารกิจ ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและ 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในแต่ละภารกิจมีองค์ประกอบความเข้มแข็งทางใจ 3 ด้าน ได้แก่ พลังฮึด พลังฮึด และพลังสู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนของสำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [9] และแนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางใจของกรมสุขภาพจิต [1] ที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรียา สายสว่าง [6] ที่พบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

**2. ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง** พบว่าโดยภาพรวมด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\mu = 4.54$ ,  $\sigma = 0.57$ ) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากข้อมูลในการสร้างแนวทางฯ ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางฯ จึงส่งผลต่อการสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การสร้างแนวทางที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ ธนกร จินะโกฏ, สุบัน พรเวียง และ มนต์นภัส มโนการณ [3] พบว่าแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืนของโรงเรียนท่าศาลา จังหวัดเชียงใหม่ มีผลการประเมินแนวทางฯ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

### ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินแนวทางฯ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ดังนั้นแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ควรมุ่งเน้นการนำไปใช้ในการปฏิบัติดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาทดลองใช้และติดตามผลกระทบระยะยาวของแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนต่อความเข้มแข็งทางใจของนักเรียน รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อพฤติกรรมและความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนในอนาคต

### เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมสุขภาพจิต. (2563). **เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี พลังสุขภาพจิต (RQ: Resilience quotient)**. นนทบุรี : ปิยอนต์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานกิจกรรมสถานักเรียน**. นครปฐม : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- [3] ธนกร จินะโกฏ, สุบัน พรเวียง, และ มนต์นภัส มโนการณ. (2567). **แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืนของโรงเรียนท่าศาลา จังหวัดเชียงใหม่**. Journal of Buddhist Education and Research (JBER), ปีที่ 10 ฉบับที่ 2. 81-95.

[4] ประเวศ ตันติพิวัฒน์สกุล. (2551). **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสร้าง ความเข้มแข็งทางใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**. นนทบุรี : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

[5] พิภัทรอนันต์ เทพพิทักษ์. (2565). **แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะอารมณ์และสังคม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ

[6] วริยา สายสว่าง. (2566). **การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจร คุณภาพเต็มมีง (PDCA) สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

[7] สุภางค์ จันทวานิช. (2565). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[8] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.

[9] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **มาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาพ.ศ.2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนัก บริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

[10] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2565). **แผนพัฒนา การศึกษา**

**ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570**. ชลบุรี : กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

[11] Grotberg, E.H. (1995). **A guide to promoting resilience in children: Strengthening the human spirit**. Bernard van Leer Foundation.

[12] Shinkfield, A. J., and Stufflebeam, D. L. (1995). **Teacher Evaluation: Guide to Effective Practice**. Evaluation in Education and Human Services. United States of America: Kluwer Academic Publishers